

F. t. l. vedr. retsplejeloven og forskellige andre love

en part, der har fri proces, kun vedrører hovedforhandlingen.

Endvidere foreslår Retsplejerådet, at hvis parterne *aftaler*, at en sag *ikke* skal behandles i småsagsprocessen, og retten ikke kunne have henvist sagen til behandling efter almindelige procesregler, skal virkningen af fri proces begrænses til de udgifter, der ville have været forbundet med sagens behandling i småsagsprocessen. Når en sag er egnet til behandling i småsagsprocessen, bør parterne således efter Retsplejerådets opfattelse selv bære merudgifterne ved, at sagen i kraft af parternes aftale behandles efter almindelige procesregler.

Med hensyn til retshjælpsforsikring finder Retsplejerådet, at når sagen behandles i småsagsprocessen, bør der i lyset af de mindre omkostninger generelt ikke være nogen selvrisiko. Rådet anbefaler derfor, at den selvrisiko, de fleste forsikringsselskaber i dag anvender i tilfælde, hvor den sikrede ikke opfylder de økonomiske betingelser for at få fri proces, bliver afskaffet for så vidt angår sager, der behandles i småsagsprocessen.

Retsplejerådet bemærker, at det følger af småsagsprocessens karakter, at selskaberne må ændre det sædvanlige vilkår i retshjælpsforsikringsbetingelserne om, at det er en betingelse for at yde dækning, at sikrede har søgt bistand hos en advokat, der har påtaget sig sagen.

Der henvises til betænkning nr. 1436/2004 side 458-459.

Justitsministeriet er enig med Retsplejerådet i, at der ikke er grundlag for at foreslå særlige regler om adgangen til fri proces i småsagsprocessen, og at det følger af småsagsprocessens særlige karakter, at besikkkelsen af advokat for en part, der har fri proces, kun vedrører hovedforhandlingen. Justitsministeriet er også enig i, at hvis en sag er egnet til behandling i småsagsprocessen, bør parterne i givet fald selv bære merudgifterne ved, at sagen alene i kraft af parternes aftale behandles efter almindelige procesregler.

Justitsministeriet finder ikke tilstrækkeligt grundlag for ved lov at stille særlige krav til retshjælpsforsikringer i relation til sager, der behandles i småsagsprocessen. Efter Justitsministeriets opfattelse bør det således være op til det enkelte forsikringsselskab, om forsikringsselskabet i lyset af, at omkostningerne generelt vil være lavere i småsagsprocessen, vil fritage også personer, der *ikke* opfylder de økonomiske betingelser for at få fri proces, fra at betale selvrisiko i sager, der behandles i småsagsprocessen, eller om der eventuelt skal være en lavere selvrisiko i disse sager. Personer, der opfylder de økonomiske betingelser for

at få fri proces, er i forvejen altid fritaget for at betale selvrisiko.

Justitsministeriet har drøftet med Forsikring & Pension, om retshjælpsforsikringsbetingelsernes vilkår om, at det er en betingelse for at yde dækning, at sikrede har søgt bistand hos en advokat, der har påtaget sig sagen, bør ændres, så det ikke gælder, når en sag behandles i småsagsprocessen.

Forsikring & Pension har påpeget, at denne ændring vil indebære, at forsikringsselskaberne i sager, der behandles i småsagsprocessen, selv må foretage den indledende gennemgang af sagen, som i andre sager, hvor der opstår spørgsmål om dækning af retshjælpsforsikringen, foretages af advokaten. Med henblik på at lette forsikringsselskabernes administrative byrde herved finder Forsikring & Pension det væsentligt, at parterne af retten vejledes om, at dækning under en eventuel retshjælpsforsikring forudsætter, at sagen er omfattet af forsikringsbetingelserne: Der skal bl.a. foreligge en dækningsberettiget tvist, eventuelle relevante muligheder for at indbringe sagen for et administrativt nævn eller et godkendt privat klagenævn skal være udnyttet, og der skal i øvrigt være rimelig grund til at føre proces. Retten bør endvidere vejlede parterne om, at de bør kontakte deres retshjælpsforsikringsselskab for at få afklaret, om der kan ydes dækning i den konkrete sag.

Forsikring & Pension har desuden anført, at indførelsen af den foreslåede småsagsproces også kan give anledning til andre ændringer af retshjælpsforsikringsbetingelserne. Forsikring & Pension har peget på, at der navnlig vil kunne være behov for i retshjælpsforsikringsbetingelserne at regulere den situation, at parterne *aftaler*, at en sag, der ellers skulle have været behandlet i småsagsprocessen – og som ville have været egnet til sådan behandling – i stedet skal behandles efter de almindelige procesregler. Forsikring & Pension har anført, at det i givet fald vil kunne være nærliggende for selskaberne at indføre et vilkår i forsikringsbetingelserne, der er parallelt til den foreslåede regel i retsplejelovens § 409 (lovforslagets § 1, nr. 102) om forholdet mellem fri proces og en sådan aftale mellem parterne. Et sådant vilkår ville indebære, at retshjælpsforsikringen ikke dækker merudgifter, der er en følge af, at parterne *aftaler*, at en sag, der ellers kunne behandles i småsagsprocessen, i stedet skal behandles efter de almindelige procesregler.

Justitsministeriet bemærker, at byretterne helt generelt bør vejlede om bl.a. retshjælpsforsikringsdækning i alle sager, jf. pkt. 5.2.5 ovenfor. Dette vil være af særlig betydning i relation til småsagsprocessen, hvor anmeldelse af sagen til forsikringsselskabet som